

JÖVŐ

FÜGGETLEN DEMOKRATA NAPILAP

A „Jövő” előfizetési díjai: Egy óra 5000 lej. Munkásszervezeteknek és azok tagjai nap 4500. vállalat előfizetés 120.000 lej.

Felelős szerkesztő: PALÁSTI JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal 20-76
Nyomda 20-77

Új hang az Újvilágból

Nem véletlen — a nagypolitikában nincsenek véletlenek, — hogy Henry Wallace, az Északamerikai Egyesült Államok kereskedelmi minisztere keményhangú nyilvános bírálatot mondott az USA külpolitikája felett. Nem lehet innen, Cécónok és földrészek távolságából megítélni azokat a körülményeket, amelyeknek fényében Wallace miniszter beszéde megszületett, de bizonyos megállapításokat tehetünk és kell is tennünk akkor, amikor a béketárgyalások ruza-vonája közepette újfajta, határozott hang szólalt meg, az Újvilágban.

A világ kissé túlságosan is hozzá szokott ahhoz, hogy az Egyesült Államok részéről minden felmerülő nemzetközi kérdést illetően nagyon is határozott hangot hall. Olyan határozott ez a hang, hogy arra lehetne következtetni: kialakult, egységes vélemény megmunkáltsága. „Amerika hangja” — szokták emlegetni nemzetközi politikai és sajtó körök és a világ közvéleményének hallószerve már hozzá szokott ahhoz, hogy ez a hang egyféle, egységes, egyértelmű. Szinte azt mondhatnánk: byrnesi hang.

Most azután kiderült, hogy hozzánk, — a magyortört, vértettvett Óvilág embereihez, — nem azért jutott el ez az egyhangú szólam, mert valóban egységes kiességű üzenetnek, amit az USA lakossága gondol, érez, mond, helyesnek tart. Eppen ez a legnagyobb jelentősége Wallace beszédének, túl minden finom politikai szövénnyen, közvéleményhangoláson és olyan szemponton, amelyet ilyen pillanatokban még nem lehet teljesen világosan megítélni. Mert azzal, hogy Wallace-nak most ki kellett lépnie az USA kormányából, természetesen nem tették meg nem történtté a tényeket.

Henry Wallace USA kereskedelmi miniszter külpolitikai híralata ugyanis elsősorban — belpolitikai jelentőséggel bír. Mellékes, hogy mik voltak a szándékok. Mellékes, hogy a miniszter választási célok miatt fordult szembe a merev és állandó ellentétet teremtő USA-külpolitikával. A tény a fontos, hogy ez a bírálat elhangzott, mert el kellett hangzania.

Megírják a lapok, hogy Wallace választási beszédének szánta érdekes kijelentéseit és ha ez így van, akkor nyilvánvaló: a kereskedelmi miniszter a népszerűség hangját igyekezett megítélni. Tömegekhez kívánt szólni és tömegek nevében beszélt. Hangoztatott valaminek, ami az Egyesült Államok közvéleményében elevenen él s nyilván nem kis mértékben, ha a választási sikert kereső miniszter így hangszerezte beszédét. Igenis, a külpolitikai kérdések új megvilágításba helyezése belpolitikai ügye az Egyesült Államoknak és éppen ezért estét új képet a világpolitika látványára is.

Trieszt ügyében, a mindig kérdésre vonatkozó tárgyalások alkalmával, a Junoszlán Néphőzártság irányában tanúsított magatartás során, mi népi erőkre támaszkodás korában, elismerése, vagy zaklatása alkalmával, mindig így hallottuk: az Egyesült Államok álláspontja. Most, Wallace...

pása beletépett abba a kárpitba, amelyet ügyesen rendeztek el az Új- és az Óvilág között.

Az USA munkástömegeinek sztrájkjai, a megélhetésért folytatott küzdelem során megmutatkozó ellentétek már meglebentették en-

nek a kárpitnak egyik csücskét. Ez uttal pedig felszakadt a kárpit és megmutatja: az Egyesült Államok népének igenis meg van a véleménye nemcsak a békekérdésről, de arról is, hogy mi a békepolitika és mi az, ami a fasiszmus elleni háboru emberfeletti erőfeszítéseinek ködcsítésére vezet. „Amerika hangja” nyilvánvalóan nem mindenkor azt

Groza miniszterelnök fogadalma a béke delegáció bukaresti fogadtatása során

„Szentnek tekintjük a Romániában élő népek jogait és falat építünk a fiatal demokrácia köré”

A kormány elhatározott álláspontja, hogy egyformában és módokban részesíti az ország valamennyi állampolgárát

BUKAREST. A párisi béketárgyalásokon résztvevő román küldöttség tegnap érkezett vissza Bukarestbe. A fővárosi Mogosoaia pályaudvaron ünnepélyes külsőségek között fogadták a visszatért békeküldöttséget. Oriási tömeg vett részt az ünnepségen, megjelentek a kormány tagjai Groza Péter dr. miniszterelnökkel az élen, a diplomáciai testület, magasrangú tisztok, a politikai pártok, az egyházak képviselői. Groza Péter dr. miniszterelnök beszédet mondott és ennek bevezető részében ismertette a békeküldöttség munkáját, majd a többek között ezeket mondotta:

— Amikor március 6. után befutunk Erdélybe ezt azzal tettük, hogy békét vigyünk az együttélő népek számára. A kormány elhatározott

álláspontja van: egyforma bándsmódban részesítse az ország valamennyi állampolgárát nemzetiségi különbség nélkül. A szeretet és a népek közötti béke betonfalát építjük határaink köré.

Groza Péter dr. miniszterelnök ezután rámutatott arra, hogy Románia békében és teljes egyetértésben kíván élni szomszédaival így a magyar néppel is. A „történelmi” pártok az ügyenlány másfél éves munkánkat megnehezítették, de mi nem hagyjuk megunkat provokálni sem a román reakciótól, sem pedig a határon túlról, Budapestről jövő egyes kísérletektől sem, amelyeket egyenlenséget kívánunk szítani az együttélők népek között.

A továbbiak során Groza Péter dr. miniszterelnök hangoztatta, hogy a Duma medencében ezer év óta lakó né-

peknek egymás között kell keressék a boldogulást majd ismertette azt a táviratot, amelyet a román kormány 1945 márciusában küldött Sztálin vezértábornagynak, amelyben a kormány kötelezettséget vállalt arra nézve, hogy megőrzi a demokrácia elvét és biztosítja az együttélő népek jogait és ezzel kapcsolatosan Groza Péter dr. még a következőket mondotta:

— Kijelentem, hogy hallják szavamat, úgy Moszkvában, mint a világ többi politikai központjában, sőt Dél-Afrikában és Ausztráliában is, hogy mi ezt a kötelezettséget szentnek tekintjük és falat építünk a fiatal román demokrácia köré, fejezte be beszédét. Oriási ünnepség közben Groza Péter dr. miniszterelnök.

Truman elnök felszólítására:

Wallace tegnap estétől nem tagja az USA kormányának

„Nem hiszek két külön világban” — mondotta Wallace lemondása után tartott rádióbeszédében

PÁRIS. A politikai körök élesen tárgyalják Byrnes találkozását Alexanderrel, az angol küldöttség helyettes vezetőjével. Alkotólag a Wallace-beszédre tárgyaltak.

WASHINGTON. Az Egyesült Államok Kommunista Pártjának főtitkára nyilatkozott és kijelentette, hogy Wallace állásfoglalása megfelel a párt által követelt szempontoknak. A Kommunista Párt főtitkára azonosította magát Wallace véleményével.

Truman elnök különben felszólította kereskedelmi miniszterét, hogy mondjon le tárcájáról, ami meg is történt. Wallace tegnap estétől nem tagja az USA kormánynak. Az elnök nyilatkozott arról és

Wallace lemondását kellett kényszeríteni, de az USA kormányának egységes külpolitikát kell folytatnia és követnie. Meggyőződése — mondotta — hogy Wallace maga is boldogabbnak érzi majd magát, ha egyszerű USA-polgárként nyilváníthatja véleményét.

Az angol rádió szombat reggel hírszolgáltatásnak jelentése szerint a lemondott kereskedelmi miniszter nyomában a kormányból történt távozása után rádióbeszédet írtett az Egyesült Államok népehez. Hangoztatta, hogy eredeti beszédét, amelyben bírálatot gyakorolt az USA külpolitikai vonalvezetése felett, nem kívánja a nagy nyilvánosság előtt. Elmondta, hogy beszéde válságot okozott a kormányban és lemondott.

— Nem hiszek két külön világban — mondotta rádióbeszéde során Wallace — csak akkor valósítható meg és biztosítható a béke, ha egyetlen világ létezik! Ezután azt fejegette, hogy beszéde nem kizárólagosan az „angol imperializmus” ellen irányult, hanem ellene van minden támadószellemnek és imperialista törekvésnek, bárholnan nyilvánuljon is meg az.

— Külpolitikánk — folytatta — nem ismerte fel a tényeket, amelyek két háborúhoz vezettek és amelyek harmadik háború rémével, az atomháborúval fenyegetnek.

Beszédének vezérszólam az volt, hogy folytatja a küzdelmet a békéért és azért a külpolitikáért, amely ezt a célt szolgálja.

Magyar Népi Szövetségben
Él a magyar egy egységben
Egyenlőség — a jelünk
Csákány Bélával megyünk

jelent, amit az Egyesült Államok népe, a nagy tömeg akar. Az „Egyesült Államok álláspontja” megfogalmazás távolról sem jelentheti azt a határozottságot, amit eddig minden „hivatalos” USA-álláspontnak igyekeztek kölcsönözni.

Nincsenek véletlenek a nagypolitikában. Wallace beszéde minden nagy esemény-jelentőség mellett és felett és messze túl a pillanatnyi következményeken, azt mutatja, hogy új, józan hanggal kell fordulni az Újvilág lakosságához. Ma még talán csak egy választási közelem keretében Wallacenak. De holnap mindazoknak, akik igényt tartanak arra, hogy azt állítsák otthon és a nemzetközi fórumokon, hogy „ez az Egyesült Államok álláspontja...”

Kellemetlen vendégek az aradi mozikban...

Kaptuk a következő levelet:
Tiszelt Szerkesztő!

Mivel úgy tapasztaltam, hogy az Önök lapja szíven viseli a nagyközön-
ség kisebb-nagyobb panaszait és azok-
nak már többször hangot is adott ezért
hátkodom egy igen kellemetlen jelen-
sége felbírni szíves figyelmüket. A kul-
túrát egyik igen fontos és nagy töme-
ket érdeklő tényezőjéről a moziról van
szó. A dolgozók legnagyobb része a heti
megfeszített munka után szívesen ül be
a moziba, hogy az élet ezernyi gondját,
baját elfeledve egy-egy jó filmben gyö-
nyörködjék. Utóbbi időben azonban ezt
az élvezetet igen kellemetlen vendégek
zavarják meg: mikor a gyanúlan mozi-
látogató a legjobban el van merülve Dean-
na Durhin pacsirta hangjának élvezé-
sében, vagy éppen legjobban kacag Lata-
bár mókáin, váratlanul gyanus csipése-
ket érez, melyek könyörtelenül vissza-
zökkenlők a rideg valóságba. A sötétben
tehetetlen az orvítamadásokkal szemben,
alig várja, hogy világos legyen és akkor
rémülten veszi észre a baj okozott min-
den háziasszony rettegőit ellenségét: né-
hány hatalmasan megtermett poloskát.
Ezen rokonszenves teremmenyek úgy lá-
tszik állandó lakhatási engedélyt váltot-
tak az aradi mozikban és elpepven a szé-
keket, az emeleti karfákat és párkányo-
kat, zavartalanul üzik mesterségüket.

A pörüljárt mozilátogató persze keser-
vesen vakaródzva és dühösen szitkozódva
hagyja el ünnepi szórakozása színhelyét.
A tragédia folytatása néhány nap múlva
következik: a háziasszony remülten ta-
deli fel féltve őrzött, tisztá otthonában a
moziból hazahozott poloskákat, melyek
nyomban letelepednek és szaporodnak.

Ezek után talán szabad néhány sze-
rény kérdést megköszönnünk: ma mi-
kor oly nagy súlyt fektetnek a dolgozók
kultúr. és szórakozási igényének kielégí-
tésére, szabad-e ilyen lehetetlen állapo-
tot tűrni éppen a leglátogatottabb szóra-
kozó helyeken? Némely nagy áldozat lenne a
mozilátogató, hogy nehéz munkával
megkeresett pénzéért zavartalanul szóra-
kozhasse a ledelemből tisztasági feltéte-
lek mellett? Olyan nagy áldozat lenne a
mozilátogatók részéről a termeket
alaposan kitakarítani és a poloskákat
kifirtani?

Talán akad majd a mozilátogatók
között is néhány megértő lélek, aki nem
marad érzéketlen az egyre sürűbben fel-
hangzó panaszokkal szemben és nem fog-
ja engedni, hogy sokan kénytelenek le-
gyenek eddigi kedvenc szórakozásukról a
poloska-veszély miatt lemondani.

E közérdekű kérdés megfelelő megoldá-
sának reményében maradok kiváló tisz-
telettel

egy aradi mozilátogató

Alberletli szobát keresünk

a belvárosban. Cimeket „Megbíz-
ható” jellegre a kiadóba kériünk.

Tippszelvény

Universitatea—Prahova

Szabadság—Juventus

Ciocanul—FC Craiova

Jiul—CFR (Temesvár)

Dermagant—CFR (Buc.)

UDR—ITA

Carmen—Vasas

Electrica—CAMT

Politehnica—AMTE

Gloria—CFR Simeria

Név

Pontos cím:

Megállapították a szesz új árát

Tíz nap alatt be kell jelenteni a szeszárak árkülönbözetét

Az aradi pénzügyigazgatóság közli M.A.T. vezérigazgatóságának szeptem-
ber 16-án kelt 40.836 számú rende-
letét, amely szerint a rendelet kiadásá-
nak időpontjától kezdve a következő
új szeszárakat állapították meg: tisz-
ta szesz 90 százalékos, 50.000 lej, dena-
turált szesz 7000 „egészségügyi” szesz
nyolcvan százalékos 12.000 lej,
negyven százalékos monopól pálinka
20.000 lej, 32 százalékos monopól pá-
linka 16.000 lej ezek az árak tartal-
mazzák már a 12 százalékos különleges
adókat. A szeszgyártóktól vásárolt szesz

árak a következők: „Absolut” szesz ükő-
rök, rumok, különleges pálinkák, sza-
gos eszenciák, 38.000 lej, konyak 1.150.
Ezekhez az árakhoz nincs hozzászámít-
va a 12 százalékos különleges adó.

A szeszárakat kötelesek az érdekeltek
szeptember 16-tól kezdődően 10 nap
alatt bejelenteni és az árkülönbözetet
30 nap alatt kijelenteni akik ennek a be-
jelentési kötelezettségnek nem tesznek
eleget, azok az új és a régi ár különbö-
zetét ötszörösen kell megfizessék bünte-
tési képen. A bejelentést az aradi pénz-
ügyigazgatósághoz kell eljuttatni.

Autókereskedők figyelmébe!

Azonnal szállítunk: gyertyapapucsokat, delfocejeket Dodge, Plymouth autókhoz,
motorokat Bosch, Plymouth, Chrysler, Opel, Chevrolet, Buick, Ziss autókhoz,
Ford 65-ös turbínát stb. Vállaljuk békelt-tárgyak készítését fémfelszerelés-
sel. Kérjen ajánlatot: FABRICA I. R. E. X.-től, Calea Serban Voda 101,
Bucuresti. Telefon 54037 2744

SPORT

A jövő Jólatai vasárnapra:

Az ITA és a temesvári CFR idegenben is megvédhetik veretlenségüket

A forduló rangadója Bukarestben: Carmen—Vasas

A Nemzeti Bajnokság ötödik for-
dulójához érkezünk el. Vasárnap
öt mérkőzést, hétfőn pedig kettőt
játsszanak le a csapatok. Az ötödik
forduló favoritgyőzelmeket ígér. De
tartunk sorrendet:

RESICAN: ITA—UDR

A textilgyári csapat idegenben is
megvédheti veretlenségét. Az ITA
összeállítása csak közvetlenül a
mérkőzés előtt kerül majd nyilván-
osságra. Az otthonában játszó
UDR nagyon kemény ellenfél lesz,
de az ITA klasszisa előtt meg kell
hajlania. Ezt mutatja a papirfor-
ma és minden bizonnyal a vasár-
napi eredmény is. Jólataink: ITA
—UDR 3:1.

PETROZSÉNYBEN: JIUL—CFR
(TEMESVÁR)

A bajnokság második helyezettje
a temesvári CFR is idegenben sze-
repele és éppen úgy, mint a Vezető
ITA, a vasutasok is megőrizhetik
veretlenségüket. A Jiul a legutóbbi
mérkőzésen már megmutatta oroz-
látkörmeit, de legfeljebb megnehe-
zitheti a nagyobb tudású és kitűnő

formában levő CFR győzelmét, de
megakadályozni aligha lesz képes,
Jólataink: CFR—Jiul 3:0.

KOLOZSVÁRON: UNIVERSITA-
TEA—PRAHOVA

A kolozsvári csapatnak nagyon
könnyű dolga lesz a sereghajtóval
szemben és itt legfeljebb a győze-
lem aránya lehet vitás, mert az
Universitatea pontszerzése teljesen
biztos. A Prahova lelkes játékkal
elkerülheti a nagy gólarányú ve-
regetést Jólataink: Universitatea—
Prahova 4:0.

NAGYVÁRADON: SZABADSÁG
—JUVENTUS

A magyarátalált Szabadság favo-
ritja a mérkőzésnek. A hazai pálya
előnyét és a Szabadság formajavu-
lását véve alapul, a nagyváradi
együttes újabb pontszerzésére szá-
míthatunk. Érdekes mérkőzés lesz,
nagy küzdelem. Jólataink: Szabad-
ság—Juventus 2:1.

MAROSVÁSÁRHELYEN: DER-
MAGANT CFR (BUKAREST)

A marosvásárhelyi csapat a ket-
tős aradi vendégjátéka során jó

játékot mutatott, különösen támadó
sora veszélyes. Mérkőzésük a bu-
karesti CFR ellen teljesen nyitnak
látszik. Nagy ponttharc várható dön-
tően közelálló eredményvel.
Jólataink: Dermagant—CFR 2:2

HÉTFŐN KETTŐS MÉRKŐZÉS BUKARESTBEN

A fővárosban kettős bajnoki mér-
kőzést játszanak le hétfőn. A Cio-
canul—FC Craiova találkozáson a
Ciocanul gólzáporos győzelme vár-
ható. Jólataink: Ciocanul—FC
Craiova 7:1. A második találkozás:
a forduló derbije: Carmen—Vasas
mérkőzés a két jó formában levő
együttes hatalmas küzdelemet ered-
ményezi majd. A Carmen megerő-
sített csapattal áll fel a Vasas el-
len. Nagy ponttharc után a hazai
pálya előnyét élvező Carmen győ-
zelme a valószínűbb. Jólataink:
Carmen—Vasas 2:1.

B) LIGA

Itt közöljük a B) liga vasárnap
műsorát, a zárójelben feltüntetett
eredmények jólataink: Gloria—
CFR Simeria (3:1), Rasaritul—Uni-
rea Tricolor (0:7), CFR Arad—
RMTE (2:0), Electrica—CAMT (2:2)
Politehnica—AMTE (3:2), CFR
Craiova—CFR Turnu Severin (0:3),
Venus—Augustus 23 (4:1).

SZOMBAT ESTE 7 ÓRÁIG BEAD- HATÓK A TIPPSZELVÉNYEK

A tippszelvényeket szombat este 7
óraig lehet beadni kiadóhivatalunk
ban. A második heti tippverseny
eredményeit a hétfőn reggel meg-
jelenő sportkiadványunkban közöljük.

Beosztották a C-liga csapatait

A Biroul Federal legutóbbi ülés-
sén beosztotta a C) ligában szerep-
lő csapatokat. Az aradi és temes-
vári csoport beosztása a következő:
Ötödik széria A) csoport: Romitea,
Prima Banat Temesvár, Unirea,
Bohn SC Zsombolya, Metalosport
Ferdinand, Bocsa Montana, CFR
Karánsebes, Progresul Lugos, In-
dagrara Arad, Teha Arad, B. co-
port: Sparta, ATE, Olimpia, Astra
Arad, Soimii Radna, ILSA, Ripen-
sia Temesvár, FC Vinga, Virtutea
Pescsa, Patria Kisienő.

Kijelölték a tiranai Balkánia- dára utazó válogatott keretet

Az október folyamán Tiranában
lebonyolítandó labdarugó Balkán-
niádra utazó válogatott keret tag-
jait kijelölték. Ez a következő: ka-
pucok: Lazareanu, Justin, hátvédok
Marinescu, Vass, Bakucz, fedezetek
Ritter, Negrescu, Simatoc, Páll, Ma-
ri, Ion Vasile, Marcu, Mészáros,
Szólások: Lungu, Coracu, Halasz,
Ince II, Tóth III, Jódzsekótkák: Rein-
hardt, Marian, Jordache, közpene-
tárok: Reuter, Höffling, Spielmann.

AZ AMTE sakkszakszervezete va-
sárnap délelőtt 10 órai kezdettel
fontos ülést tart, melyre kérjük a
tagok megjelenését.

VASÁRNAPI SPORTMŰSOR ARÁDON

A vasárnapi sportműsor és a brókül
és a következő: Gloria-pálya: 9 órakor
ATE—TEBA, bró Colarov, ha'árbró
Fényes és Joja 11 órakor: ASTRA—In-
dagrara bró Popa, ha'árbrók Ardelean
és Kabáth 3 órakor: Gloria—CFR Sime-
ria, bró Szilágyi (Temesvár), ha'árbrók
Oprita és Szegő. Fél 5 órakor: CFR—
RMTE, bró Schönbrun (Nagyváradi),
ha'árbrók Marita és Marienut

Corso Mozi

Telefon 23-64

Előadások: 3, 5, 7, 9

CIFRA NYOMORUSAI

Simor Erzsébet Uray Zivadar

APÓ MOZI

Telefon: 24-45.

Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor

Jegyelővétel d. e. 11-től.

Az 1946-os magyar filmgyártás kiemelkedő eseménye.

Hazugság nélkül

Budapest legnagyobb 3 premierenozójának, szezonnyitó műsora.
Főszerepben:

POLLY AGI

Latabár, Dénes, Báthly

SAVOY MOZI

Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor

Matiné 10 és 11.30.

Szombaton premier! A legnagyobb szovjet operett

Zenés mese

a leghíresebb orosz énekesekkel

Ma szombaton, szept. 21-én, az **Egészségügyi szakszervezet táncestélye a Dáciában**

Az érmihályfalvi állomáson lánqbetük hirdették a román-magyar testvériség parancsoló gondolatát

„A romániai magyar demokrácia egyik tényezője az ország boldogabb jövőjének...” — állapították meg a fogadtatási ünnep szónokai. — Arad szervezett dolgozói példát mutattak öntudatban és fegyelmezettségben

Két nap előtt vonatkigyók kuszta az éjszakában az ország minden részéből egy közös pont, a nyugati határon lévő kis érmihályfalvi állomás felé. Románia demokráta tömegei vonultak föl a Párisból hazaérkező békeküldöttség ünnepi fogadására.

Ilyen ünnepi különvonaton indulnak utnak az aradiak is, Palincas Ioan polgármesterrel az élen. Alaposan kitettek magukért. Két zenekar is helyet foglalt a vonaton, amely megtelt az ifjuság vidám zsvajával. Minden szervezetenek külön kocsija volt és a mai demokráta társadalom érdekes, sürített kerestmetszetét adta ez a vonat.

— *Milyen szép is az, amikor nincs nemzetiségi gyűlölködés ember és ember között* — mondja velem szemközt Maxa Constantin, aki a pécsiak Ekeésfront küldöttségét vezeti. Igaza van. Itt, békében és vidám egyetértésben fér meg egymás mellett Románia minden nemzetisége.

„Éljen a román-magyar barátság...”

Még el sem indultak az aradiak, amikor berobog az ókirálysági küldöttség az aradi állomásra. A két földszített vonat utasai szeretettel fogadják egymást. Vidám beszélgetés alakul ki, amíg a bukaresti különvonat tovább nem megy és amikor kigördül az állomárról ezrek ajkáról harsog a demokrácia éltetése.

Az aradi vonat jelentős késelemmel haladt célja felé, mert itt is, ott is más irányból érkező vonatokat kellett bevárni, vagy előre ergedni. Az utasok azonban nem estek kétségbe, különösen a fiatal-ság nem. Vidám dalok harsogtak az éjszakában, olykor a zenekar is rázendített.

Falusiak, városiak, románok, magyarok egymással versenyeztek abban, hogyan töltsék el mi nál szórakoztatásban az időt. Másnap délelőtt 11 órakor futott be az aradi vonat a zászlóerdőbe berított, emberezelektől zsúfoltt érmihályfalvi állomásra, amelynek épületén román és magyar nyelvű fölirat fogadott bennünket.

A magyar feliratnak ez a szövege: „Éljen a román-magyar barátság...”

Ezzel a kiáltással fogadta a romániai összdemokrácia a Párisból hazaérkező békeküldöttséget s ez volt az uralkodó gondolat, amely a fogadtatási ünnepség szónoklataiból is kiesendült.

„Nyirábrányról telelőnátják...”

Délelőt megafonon közsteték, hogy a párisi miniszteri különvonat több óras késéssel csak délután érkezik meg, a délutánból azonban öreg este leti. Mint utóbb kiderült, a vonat mozdonya több ízben felmondotta a szolgálatot.

Az Érmihályfalván egybeállt mint.

Forum mozi

Telefon 20-10
Előadások: 3, 5, 7 és 9 óraker
MAI
Egy új amerikai vígjáték
1 férfi 2 feleség
RUTH HUSSEY — MELVYN DOUGLAS
ELLEN DREW

egy harmincezer ember példás türelennel várakozott. Időnként megafonon továbbították román és magyar nyelven az újabb értesüléseket.

Közben a zenekarok egymással versenyeztek és a tömeg szórakoztatásában Arad szervezett dolgozói vették el a pálmát. A két testlgyár lánq- és sportegytése és

A romániai magyarság öntudatos megafatartása

A várakozás feszültsége nőttön nő. Hét óra után miniszteri szerelvény vitte ki a határra a kormányának a fogadásra kiküldött tagjait: Vasliu-Rascanu hadügyminisztert, Burca és Vantu államtitkárokat, Vasile Lucát, Gheorghe Apostólt és a sajtó képviselőit.

Egészen beesleledett már. Fél nyolc óraker hirtelen vakító reflektorfény hasított át a sötétet. A fény sugárkévéjében először az úgynevezett biztonsági szerelvény futott be az állomásra, majd az ünnepi emelvény mögött pályateszten egyszerre — mintha csak a semmiből teremtdődt volna elő — megjelent a kivilágtított kormányvonat.

Zúgó éljenzés fergetege veszt körül a vonatot, amelyből elsőnek Tatarescu helyettes miniszterelnök és külügyminiszter szállt ki.

nyomában a kormány többi tagjai. A tö-

„A Szilágság magyar népe nevében...”

Solymos János, a Szilágság magyar népe nevében beszél, magyar nyelven.

— Megfojadjuk, hogy támogatni fogjuk Groza Péter kormányát abban, hogy boldog és gazdag országot építsen és hogy ne legyen különbség az ország polgárai között.

mondja a szilágyi magyarság képviselője.

Az üdvözlő szónoklatok után került sor Tatarescu miniszterelnök helyettes és külügyminiszter beszédére. Tatarescu fáradtnak látszik, szemmel láthatólag megviselték a párisi feladatok. A hangja azonban változatlanul fiatalos. Be-

a zenekarok egyaránt nagy sikkerrel szerepeltek.

Már sötétedés kezdett, amikor — fél óra körül — közölték az egybegyűltekel: *„A miniszteri különvonat elhagyta Nyirábrányt, az utolsó magyar állomást.”*

meg kétféleképpen Tatarescu helyettes miniszterelnököt, Gheorghiu-Dej, a közkeletű vasútiügyi minisztert elött de kijött az ünnepelésből Voitec közoktatásügyi miniszternek és Rascanu tábornoknak, az új demokráta hadsereg első miniszterének is.

A késelem utján az ünnepség gyors ütemet vesz. Először a megyék és városok fejei lépnek a hangszoró elé, körülük Palincas Ioan, Arad polgármestere, aki rámutat arra, hogy az ország morális és anyagi felépítésében minden nemzetiségnek egyformán részt kell vennie.

Patrascu Aurél a Demokrata Blokk nevében elismeréssel szól a Magyar Népi Szövetségbe tömörült romániai magyarság demokrácia megafatartásáról

és hátor és lojális beilleszkedéséről a romániai építő demokrácia keretel közé,

szédéről már tegnap beszámoltak a lapok.

A beszéd után a tömeg hangos szóval Gheorghiu-Dej, közkeletű minisztert hívja a hangszoró elé. Gheorghiu-Dej arcán meghatottság látszik.

— Sajnálom, hogy a késelem miatt csak néhány mondatot szólhatok. Meg kell azonban állapítanom, hogy az érdem és az ezzel kapcsolatos ünneplés elsősorban a demokráta román kormányának szól, amely tevékenységével megteremtette a párisi sikerek előfeltételeit.

Ez a demokrácia, amely a győzelmet hozta, ugyanakkor a népek

Észötti egyenjogúság parancsoló szükségességét hirdeti.

Gheorghiu-Dej beszéde után Voitec közoktatásügyi miniszter szólt fel, majd a miniszteri vonat folytatja útját Nagyvárad felé.

A kis állomásra ráborult az éjszaka, de az épület fölött lángbetük, amelyek a román-magyar barátságot hirdették, mulhatalanul betevésödték a sötétet és az új béke szélörd a hajait minden-napi életünk parancsszavává tették.

KORDA ISTVÁN

Elcserejt ember

Bóni Adorján színműve az aradi színházban.

Ezerkilencszáznegyvenháromban jö-zas és el nem képzelheti, hogy mi lette akadálysá Bónyi Adorján művének színterhozatát, éppen ezt a darabot amely olyan távol esik a valóságtól. Ez a hamis hátsókra épített színmű egyetlen olyan jelenetét sem tartalmaz, amelyben a legkisebb valószínűséget is megtaláljuk és amelyet a legjobb akaratú szemfértésünk fel megfessen. Megint fel kell hoznunk régi kvéséseinkat: miért látottságot a színművészet, miért nem akarjuk, hogy ez a fontos kulturális intézményünk hanyag-szise csak kővátságtól. Nézzünk körül a magyar irodalomban és gyűjtse fel a kérdést: a gazdag szellemi kin-csek között honnan került a darabot a színpadra? A „Hajtóvadászat” a „Szilágságban” és „Bajkász” színművek? Vagy annyira lebecsültük képességeinket, hogy feltételezzük: nem kellene az értékes darabok?

A megerősödött és értékes tagok kal rendelkező prózaírók együttes gondos igyekvettel hozta színre Bónyi színművét és a szép előadás csak megerősíti kívánságainkat, mert ez-zel az együttesel igenis ki lehet hozni Komolyabb dolgokat is. Vonat-kosik ez elsősorban Loy Sárira és Faragó Sándorra, akik igazi színészi teljesítményt nyújtanak és akik kivűnő színészi képességeikkel tesszik némileg valószínűvé az író erősen képzett alakjait. Gömöri Emma és Varga kabinetalakítása kedvező hatást kelt jól mutat Ráth Anni és általában a többi szereplők ellen sem lehet különösebb kifogásunk. Jeney jó rendező. (p. l.)

A magyar Hírsulat vasárnap 8 óraker is part előadást. Színpad kerül: Mária főhadnaggy.

Kedden este fél 7 óraker kezdettel mutatja be a színtársulat Jódy igazgató rendezésében Martos-Huszka orosz tárgyú nagyoperettjét a „Hajtóvadászatot”. El-től a gyönyörű és izgalmas meséjű operettől éppen olyan sikert vár a színtársu-lat, mint a Mária főhadnaggytól.

A Hajtóvadászat operett főszerepeit Radványi Dódy, Timkó Edith, Gömöri Emma, Bizza Ilona, Faragó Sándor, Jódy Károly, Benkő György (új táncos-komikus bemutatkozása), Varga József, Horváth Tibor, Balázs Antal, Birtó Jenő, Varga Csaba játsszák.

Kedden délután fél négy óraker kezdettel a román együttes tart előadást: Scampolo (Tökmag) vígjátékját.

Ma szombat este fél hatkor vasárnap délelőt 11, délután 3 és 6 óraker: Mária főhadnaggy nagyoperett.

Hétfőn 6 óraker: Elcserejt ember. Kedden fél 4 óraker: Scampolo (Tök-mag). A román együttes felléptével Fél 7 óraker: Hajtóvadászat, nagyoperett.

Hasznos recept
amely által a fehér, vagy ősz haj visszanyeri természetes színét. Kérje a
„Florol” hajregenerátort
Kapható az „EXCLUZIVITATEA CONCORDIA COSMETICA” gyógyszerár, drogéria és illatszertárban, Bucuresst, Str. Aurora 28, Telefon 48968, 2745

Vörösréz, sárgaréz, bronz, aluminium
lemezek, rudak, csövek, huzalok, kábelek stb. előnyösen beszerezhetőek
TOTARAMA-cégnél
Bucuresst, Sos. Stefan cel Mare 3 (Ca. lea Dorobantj sarok), Telefon 13144, Reg. Com 3791-945.

Royal Mozi Előadások: 3, 5, 7 és 9 a kerthen
Vasárnap 11.30-kor matiné
Ma az ősi idény legka cagtatöbb vigjátéka!
FERNANDEL
5 souval a világ körül
Egy film, amelyet min denkinek meg kell néznie!

Eülogafás a Hendl-féle fogaskerékgyárban

Munkások építik az országot

A dolgozók öntudatos termelő lendülete függetlenséget és gazdagságot teremti

Arad egyik forgalmas utcájában, két földszintes ház között épült a Hendl-féle fogaskerékgyár. Ez az aránylag kis, 40 munkással dolgozó üzem nagyjelentőségű munkálatokat végez, olyan alkatrészeket állít elő, illetve javít meg, amelyek az egész országban szükségesek. Villamosoknál nélkülözhetetlen motor hajtókerekeket is állítanak elő itt.

A felszabadulás után, amikor az 1944 augusztus huszonegyedikét követően a szovjet hadsereg oldalán harcoló román haderő fegyverrel a kézben harcolt a fasizmus ellen, a Hendl-üzem 2000 fogaskeréket szállított és a Ziss, valamint Gaz teherautókon elviegerte a szükséges edzéseket. Így a gyár munkássága a front mögött minden erejével hozzájárult a győzelemhez.

Új módszer a fogaskerékgyártásban

A gyártáshoz szükséges nyersanyagot ezelőtt a gyár Csehszlovákiából és Ausztriából szerezte be, ma ötméteres kerek rudakban érkezik Rescáról, de a beszerzés nagy nehézségekbe ütközött a rescáról az ország szabotázs magatartása miatt. A Vasolvasztó Központ (Odeszfer), a Demokráta Bjokk kezdeményezésére újja-szerzés alatt áll és az új elosztószerv biztosítja már a vas igazságos és a termelés szempontjából észszerű elosztását.

A rudakat fűrészgép vágja el a kívánt nagyságra. A nagyobb, két méteres felüli fogaskerékeket Vajdahunyadról és Rescáról megmunkálva hozzák az üzembe, ahol csak a „marás” végzik el. A marógépek az üzemnek legfontosabb gépei, amelyeken a hengereket és a kerekeket fogazzák.

Ami leginkább meglepő ebben az üzemben: a viszonylagos csend és nyugalom, amellyel a hatalmas gépek dolgoznak. Nem hallatszik a fűléskeltő lármá, nincs lázas sietség, mint más nehézipari vagy a textilgyári műhelyekben. Itt a gépek sokkal „megfontoltabban” lassabban dolgoznak, valóban türelmesen marják, csipkézlik az előttük elforduló vashengereket és kerekeket. A legnagyobb gép egyszerre csak hat darabot vág ki. Menyinyi fáradságot és pontosságot igényel ez a munka, bizonyítja az a tény, hogy egy traktor sebességváltóhoz szükséges körül-belül 10 kilo súlyú, 250 mm. hosszú és 150 mm. átmérőjű fogaskerék megmunkálása 16 óráig vesz igénybe és egyetlen kis kúpkerék 800.000—1 millió lej értékű.

Ennek a gyárnak a jelentősége, hogy a fogaskerékeken olyan javítási módszert alkalmaz, amely megengedi, hogy a kerék belső részét állandóan felhasználhas-sák és csak a külső kereket hegesztik fel és fokozzák újra. Ezelőtt az egész fogaskeréket eldobták, de az új módszerrel részrelet vaskarjának háromszorosa a szállásága és a tartóssága, mint az eredeti acélöntésű volt.

Felbecsülhetetlen értékek, egészségtelen feltételek, rossz ellátás...

A mesterek legnagyobb része az üzemben tanult ki. Az üzem tulajdonosa maga is kiváló szakember. Ezért sajnálatos tény, hogy most a gyárban csak hat fias

tanul, míg ezelőtt, amikor a szerződötés a gyár tulajdonosaira nézve csak előny-nyel jár, az üzemben állandóan 30 fias dolgozott. Nemzetgazdasági szempontból nagyon fontos az új szakemberek kiképzése akik az új építési technikát keresz-tálvitelét biztosítani tudják.

Az üzemnek, amelyet az egész országban jól ismernek, munkahelyiségei sőt, tek, füstök és levegőtlenek. A munkás-ság hibába kéri az igazgatóságot, hogy a rossz káldhakat, edzőkemencéket kicserél-jék, ventilátorokat szereljenek fel. A munkások kénytelenek erejüket megfeszít-ve felbecsülhetetlen értékeket egészségt-elesen feltételek mellett termelni.

A Hendl-gyár munkásai két tekintetben is hátrányban vannak a szintén nehé-zipari Astra-gyár munkásaival szemben. Itt nem tudták bevezetni az akkordmunkát (nem állítanak elő nagy mennyisé-

get) és gazdasági ellátószervük a város-ban legrosszabbul működő ellátószervhez, a Staruinfához tartozik. Addig, amíg a többi vállalatvezetők, bár főképpánnyal küz-denek, mégis igyekeznek gazdasági hiá-nyaikat a lehetőséghez mérten megoldani, addig a Staruinfá nemfordulóságról ha-nyagságról és felelőtlenségről tesz tanu-bizonyosságot...

A háború előtt azt hittük, hogy a gé-pek, motorok fontosabb alkatrészeit csak Németországból vagy Franciaországból pótolhatjuk, de ma Románia ipara lassan önállósítja magát, saját erejéből állít elő, vagy egyszerűsíti le bizonyos nélkülözhe-tetlen alkatrészek gyártását és javítását. Munkások összefogása építi az orszá-got, gazdasági függetlenséget és gazdagsá-got teremti.

FABIÁN ELLA

**Maqa már rége nem lesz a világon,
Mikor HOSZPODAR még mindig vezetni fog
tisztításban és festésben Aradon**

Felv. tizlet Eminescu ucca 3. Üzem: Stroiescu u. 18.

74

Ballada a villamosról

Irtá: KÁROLY SÁNDOR

ELŐSZÓ.

Aradon a körszéljövőben megm-n-dul a villamos-közlekedés. A ko-csiállomány teljes létszáma egy kocsi, ez azonban megvan. Ren-des, szabályos villamoskocsi, ül-ekkel, tetővel és oldalfalakkal „Padlóra köpni tilos” táblával, kerekkel és áramvezetéssel. A kétkezők és aggodalmaskodók megnyugtatóra kijelentem: sa-ját szememmel láttam a kocsit és rajtam kívül még néhány szá-zan látták. Nem gyerekocsi, nem strájkocsi, nem tolókocsi, hanem — bármilyen hihetetlenül hang-zik — villamoskocsi. Egnélöre csak egy darab, de ez is valami. Az első lépés a világvárosi jel-leg felé. Abból az alkalomból, hogy Arad ilyen nagyjelentősé-gű esemény központja és színhel-ye lesz, érdemes történelmi viz-szapillantást vetni a múltra, hogy annak fákuszán kivesszük a je-lent. Következzék tehát a törté-nelem, a visszapillantás és a mult:

I. ÉNEK.

Már a mult század kilencvenes éveinek az elején, amikor a nagy nyugati városok bevezették a vil-lamos közúti közlekedést, nálunk is élénk érdeklődés mutatkozott a technika korszakalkotó találmá-nya iránt. Egykoru feljegyzések szerint az egyik befolyásos város aya így nyilatkozott:

— Aunye, a kutyafáját, de frá-nva dolog... Kocsi, amelyik lá nél-kül fut... Fura szerzet... Mit ki nem találhat azok a bolond an-golok.

A nagyjelentőségű kijelentés után a városatyja lefeküdt aludni és vele együtt elalult az egész városi tanács, heletve a polgár-mestert is, miközben Arad szé-pen, csendesen maradt.

II. ÉNEK.

A századforduló hatalmas lépé-sekkel vitte előre a fejlődést, de az is lehet, hogy a fejlődés vitte a századfordulót. Temevár és Nagyvárad megértette az idő sza-vát és bevezette a villamost. Arad sem akart lemaradni és a város-házán több ízben is tanácskoztak a kérésről. A tanácskozások után

ez a vélemény alakult ki:

— Bár üdvösnök látszanék a vil-lamos, de el kell tekintenünk lő-le, mert mit csináljunk a lovonat-tal. Azok a rozoga kocsik, amiket lovak vontatnak, ha nem is gyorsan, de aránylag elég lassan viszik ki az utasokat az állomá-s-ra. Erre való tekintettel a villa-most eltezzük jobb időkre. Eljen a haladás, eljen a technika.

III. ÉNEK.

Az 1910-es esztendőben azonban mégis történt valami csodálatos, hatalmas, lelketmegrázó, nagysz-e-r, kolosszális, sőt lélegzetet el-állító grandiózus dolog. A városi tanács kénytelen volt meghallani a korszellem dübörgését és eme dübörgés hatása alatt született meg az alábbi történelmi hatá-rozat:

— Tárgyalatván a városi köz-úti közlekedés kérdésének miben-lété, miszerint ajánlatosnak lát-szik, hogy géperesű jármű közle-kezőn az utvonalakon, tanu-lmány tárgyává tétetett annak mi-kénti elintézés iránti lehetőség-nek eshetősége. Erre való tekin-tettel, annak okáért miszerint a fontosság mérlelgetve, a gép-erésű jármű célirányosnak tekin-tetett és annak mibenvaló beszo-r-zása elhatározott.

Es vásároltak autobuszokat, mert az is néperesű jármű, nem-csak a villamos.

IV. ÉNEK.

Az első világháborúban beszo-rolták az autobuszokat is, ame-lyek kikerültek a frontra és ott hősi halált haltak. Egy sem jött vissza belőlük, pedig úgy illet vol-na, hogy legalább egy autobusz jöjjön haza hírmondónak. Távol-léjük alatt elbűszdtek a lomtárból az ócska lovonati kocsikat, de lő helyett kis mozdonyt fontak elé-je, amelyet máa kávédarálóknak is neveztek. Ezek inkább lassan, mint gyorsan döbögtek a síneken és ha elfáradtak, félnapra is el-pihantek. A mozdonyok víziúték-kal szórakoztatták a város lakos-ságát és tárgyilagosan meg kell állapítani, hogy a mozdonyból ki-tűdülő szikrák valóban tetszető-sek voltak. A szikrák kezdetben csak a kávédarálókat és ruhákat égte-

„ARCO”

Model-ház

Bemutatja újdonságait női felöltőkben és ruhákban különlegességek szövetekben

Arad, Str. Dr. Ioan Robu 6, a telefontársaság mellett.
Telefon 16—01 2093

Új kárpitosműhely

Recamierek, székek, fotelek, ágybetétek, szelongok, legújabb fotelagy. Elsőrendű munka, olcsó árak csak

HIPPACH FERENC

Kárpitosmesternél

Ecaterina Teodoroiu 4. Miron Cristea-

Új férfi tehérművarroda

kifogástalan kivitelben, mérsékelt áron vállal megrendeléseket

Felföldi Sári és dr. Kalkóné Gérecz Zita

Arad, Luthér-tér 2 szám földszint 2584

ték ki, később házakat is felgyújtottak, ami azonban szépségük értékéből semmit sem vonta le.

V. ÉNEK.

A forradalmi idők viharában a kis mozdonyok is fellázdáltak és helyüket ismét lovak foglalták el. Két évig uralkodtak a lovak a síneken, míg az új román uralom haladószellemű városvezetősége elhatározta, hogy új alapokra tekteti a közúti közlekedést és — autobuszokat vásárolt. Ugyancsak hangzott el Könyves Kálmán király után szabadon a történelmi szállóige: — Villamosról pedig szó ne essék.

VI. ÉNEK.

Két évtizedig közlekedtek az autobuszok, amikor jött a másod-ik világháború. Az autobuszokat ezuttal is besorozták és azok, hasonlóan elődeikhez, hősi halált haltak. Hírmondás ezuttal sem maradt. Közben az Antonescu uralom városvezetősége Odesszából elhozta a villamoskocsikat a sínekkel együtt, mert bizott abban, hogy Németország nyeri meg a háborút. Azonban nem nyerte meg és csalódnai lá. Az oroszok úgy gondolták, hogy mégsem illik, hogy egyik város elvegne a másik város villamosát, sokkal helyesebb, ha minden város önti magának villamost. Ezért kórték, szállítanak vissza Odesszából a kocsikat, mert ott is szükség van rájuk. A kocsikat visszaszállították és elkövetkezett a harmadik autobusz korszaka, akárcsak Franciaországban a harmadik császárság. De már kezd alkonyodni a harmadik korszaknak, mert készül a villamoskocsi. Ismétlem: nem villamos-áruhába bujt autobusz, hanem valódi és tényleges vil-lamoskocsi.

UTÓSZÓ.

Nem tudom, hogy a villamos, mely nemhez tartozik, de úgy len-ne helyes, ha egy him és egy nő-nemű autobusz készülnék, hogy ezek a remiz manóruhában szan-rodjanak és sokasodjanak. Ez kis villamosokhoz hozzanak a világra, amelyek idővel megnövekednek. Mert bizony mondom néktek olyan ke-vés emi százszáz lakosu városnak egy villamoskocsi, mint amilyen kevés százszáz szomszagos toroknak egyetlen pohár víz. Akiknek fűlő-váramnak a városházán hallják és akiknek szemük vagyunk a város házában. Istenek.

**Néhai Goldstein Lajosné
sirkövetés**

1. hó 22-én, vasárnap délelőtt 11 órakor lesz az izraelita ortodox temetőben. 2736

Tizedesmérleget vesz

• PRESA DEMOCRATA
Piata Plevnei 2.

Uj szellem Uj módszerek Uj eredmények

Fegyelmezetten sorakozik a szabadságjogok védelmére a néphadsereg

Az első békekorosztály első ujonccsoportjának katonája beszél a nép hadseregéről

A Haladó Ifjúság székházában nagy a sűrűség. Fűk és lányok nagy csoportja vezet körül egy magas, futelligens arú katonát akinek sapkáján fényjelvény tündököl; babérággal övezett kard és három bellő: H. C. C. Ez a „Horia, Closoa si Crisan” önkéntes hadosztály, a demokrata román néphadsereg híres elítelt, egységének jelvénye. A katonája, aki teljesen ragyogó arccal meséli élményeit az új néphadseregéről, Brevan Pál, az aradi demokratikus ifjúsági mozgalom régi harcosa, aki az 1946-os korosztály első csoportjával vonult be és most néhány napos szabadságát tölti itthon. Néhány szóval megvilágítja azokat az alapvető változásokat, amelyek a demokratikus néphadsereg jellegzetességei, amelyek a katonai kiképzést az állampolgári neveléssel kötötték össze.

A hadsereg ereje — a demokrácia ereje

— A mai hadsereg — mondja — nem áll a néptől idegen érdekek szolgálataiban. Legfontosabb, legszentebb kötelességének a népjogok védelmezését tekinti. Ilyen hadseregben nincs helye a szitoknak, a veréseknek, semminek, ami a katonára emberi és állampolgári méltóságát lealázza. És tény, hogy az új néphadsereg fegyelme szilárdabb alapon áll, mint a régié. Mert ez önludatos fegyelem, amelynek alapját a meggyőzés képezi. Tisztek alászték és katonák munkatársaként dolgoznak együtt a nép szolgálatában, amire katonai eskünk kötelez.

— A lehetőség szerint kiküszöböljük a büntetéseket. Tisztjeink a meggyőzés a jó szó erejével nevelik katonájukat. Akiknek pedig nem fog a jó szó, azokat kaszárnyáigazgatással, vagy éjféli őrségállással büntetjük. Azután van egy rettenetes fegyelmezési eszköz, ami többet használ, mint akár harmincnapig kaszárnyafogság. Nem nem kikötés. Hanem a faji újság! Aki felkerül az ezred feketetáblájára az szégyenében hetekig nem mer bajtársainak arcába nézni.

Arról beszél Brevan Pál, hogy sokan azt állítják: a túl sok szabadság, a túl laza fegyelem a katonai kiképzés rovására megy és nyomban meg is adja a választ:

— Szó sincs róla! En három hónap alatt többet tanultam, mint az előző korosztályok három év alatt. Még pedig azért, mert nem a büntetéstől való félelem hatása alatt sajátítottam el a fegyverforgatást, hanem tisztjeim szavára megértettem: állampolgári kötelességem demokratikus hazám iránt, hogy kiképeztem magam a hadtudományban és adott pillanatban fegyverrel a kézben védelmezhessem hazám és népem szabadságát! Mert a demokratikus hadsereg nemcsak a fegyverforgatásra tanít bennünket. A nevelési órákon megtanuljuk: ki ellen kötelességünk és ki ellen sohasem szabad használunk fegyverünket. A nép és a szabadság ellenségeinek féktartása a katonai kötelessége a demokratikus Romániában. És a nép az, aki ellen fegyvert fogni nem lehet és nem szabad!

Szocializmus nem létezik a néphadseregben

— Az új módszer nagy bizonyossággal a múltat emlegető, tegnapi idézgető okoskodókkal szemben. Most maifutókra csak meg, hogy a múltban a kiképzési idő túlnyomó részét fölösleges dolgokra pazarolták. Bizony, sokszor alantias érzések érvényesültek, sok-sok panasz adódott a múlt „módszere” miatt. Most minden órai munka után tízperc pirosfüstöt kapunk és ez alatt alhatunk. Emlékeink dohányszagúak, olvashatunk beszélgethetünk, kinek mire van kedve. Elmultak a régi idők „pihenő”, am

gyakran a perzselő napban, agyonfáradva, lábom kellett tölteni. Ma a déli kiképzés elsajátítása és semmiképp a katonai fölösleges kínzása, amire sok „pédát” szolgáltattak magunkról meglehetősen a rendszertől megszédítve, hajtalmaskodó feljebbvalók.

— A szükséges munkát a konyha körül és a kaszárnya tisztántartását minden katonája egyenlően végzi. Teljes egyenlőség érvényesül. „Kivételzésről” szó sem lehet, hogy valaki is kivonja magát a munkából, míg a többi elvégzi a munkát.

— Tisztjeink emberiségesen bántanak velünk — beszél Brevan Pál — Minden gondjuk, hogy ellátásunk és a bánásmód a lehető legjobb legyen. Itt kell a nemzeti kérdéssről is szólnom.

— Szocializmus nem létezik a demokratikus hadseregben! Ezredemben az ország minden nemzetisége képviselve van, de még soha senkinek sem akadt panasza, hogy valami hátrányban részesült volna. Úgy látszik, hogy nem román, vagy nem bírja jól az állam nyelvét.

Itt érkeztek el a nép Estonájának elbeszélése az egyetlen észszerű következtetéshez, ami mindezekből a tényekből úgy következik, mint abból, hogy kétzer kettő az négy.

— Mi, katonák tudjuk, kinek köszönhetjük mindazt, ami ma a katonaságot jelenti: az emberes bánásmódot, szabadságot a jogok tiszteltben tartását és külön azt a jogot, hogy beleértsünk az ország ügyeinek intésébe. Meggyőződés — ami tapasztalatok alapján alakult ki bennem — hogy a hadseregben nem lesz egyetlen szavazat sem, amelyet a demokrácia ellen adnának le.

Végül az első ujonccsoport katonája üzen a második csoport katonáinak:

— Tárt karokkal várjuk az ujonccsoportot és üzenjük nekik: ne féljenek a bevonulástól, a katonaságtól. Mi ünnepélyesen megfogadjuk: minden erőnkkel azon leszünk, hogy megkönnyítsük helyzetüket a hadsereg kötelékében, ahonnan mint szabad és felelősségteljes emberek térnek vissza a polgári életbe.

Íme: így beszél az 1946-os első békekorosztály katonája, aki már túl van a kiképzésen — a demokratikus néphadseregéről.

PÁSKERTI GYÖRGY

FEHÉR VAGY SZINES?

milyen fajú?

ILJA EHRENBURG beszámolója amerikai utjáról

Az Atlanti Óceán nem hasonlítható azokhoz a valódi képzelt politikai határokhöz, amelyek Belgiumot Franciaországtól, vagy éppen Norvégiát Svédországtól elválasztják. Amerikában még a mezők is mások, mint Európában. A kertekben olyan növények rügyeznek, amelyeknek érintése fekélyeket okoz a bőrön. Sehhol máshol nem láttam ilyen felhőszakadásokat, ilyen vad viharokat, ilyen tikkasztó forróságot. A természet itt semmiben sem marad el a felhőkarcolókat építő emberek mögött.

Wallace, az Egyesült Államok volt alelnöke eperpalántákat hozott magával Oroszországból és elültette kertjében. Nem ismerem meg ezt az epert: rettentő nagyra nőtt, izét pedig elvesztette. Akik Európából érkeznek ide, hamar megváltoznak. Amerika jól ismeri a színek és lelkek átalakításának művészetét.

A legkülönbözőbb nyelveken: olaszul, lengyelül, oroszul, spanyolul, héberül jelennek meg az újságok. Erész közel Chikágóhoz van egy vidék, ahol olyan németek laknak, akik csak németül beszélnek. Detroit gazdasági autógyárában csak szláv szót hallani. Newyork olasz negyedében az Appennin-félsziget minden nyelvjárását megtanulhatod, a szidőnegyedben pedig egyformán vásárolhatsz szózt tükmagot, halva nevű keleti édességet, orosz kálcset vagy vodkát.

A néger — a legutolsó

Amerikában városok tucatjait nevezik Londonnak, számos Rómát találhatsz, akad egy Szentnétervár is és három vagy négy Moszkva. Minden csoport megőrizte nemzeti sajátosságát. A bevándorlók — nem is szólva gyermekeikről és unokáikról — mégis amerikaiaknak tekintik magukat.

Azt hihetné az ember, hogy ebben a sok nemzetiségű országban, ahol a fajokat úikeletű szocializmus egyesíti, a faji egyenlőség uralkodik. Nem így van Amerikában, ahol a feudális rendszert létesítettek — a fajok uralmát.

„Legfelül” vannak az angolok, a skótok és az írek és a „legutolsók” a néger.

A fasizmus elleni háborúban Amerikának oly fontos szerepe volt — és a fajlélelet mégis terjed. Amikor megérkeztem Amerikába, kérdő ívet kellett kitöltenem a ilyen kérdésekre kellett válaszolnom: Milyen fajjal fehérek vagy szinesek?

és ha kérdéses személy ükssület kösött szinesek vannak, akkor a fekete fajhoz tartozónak tekintik, s mint ilyen számos korlátozásnak van alávetve. Mi az amerikai kormány vendégei voltunk és sokszor mosolyodtam el arra gondolva, milyen helyzetbe kerültek volna a minket olyan barátságosan kalauzoló kormányképviselők, ha Puskin látogatta volna meg az Egyesült Államokat (Puskin egyik nagyapja néger volt).

Nashville-ben egy ügyvéd vendége voltam, s ő hosszú időn át arról próbált meggyőzni, hogy „vannak magasabbrendű és alacsonyabbrendű fajok.” Rosenberg és a III. bírodalom többi ideológusának elméleteit követte. Később fivérének areképét mutatta nekem: a fiatal ember a rajnai harcokban esett el. A fajléleletnek ez a híve nem értette meg az ebben rejülő keserű ironiát: büszke volt fivérére, aki a fajörület elleni harc áldozata lett.

„Ösünk a rabszolgaság ellen harcoltak...”

Az antiszemizmus Amerikában olyan mindennapi jelenség, hogy sokan már észre sem veszik. Egész természetesen tűnik fel, hogy egyik vagy másik vállalat csak árjákat alkalmaz, vagy, hogy bizonyos szállodákban zsidók nem kaphatnak szobát. A nyugati partvidéken ehhez hasonló a kínaiak helyzete. Vannak klubok, társaságok és szervezetek, amelyek az olaszokat — mint alsóbbrendűeket — nem fogadják be. Különösen tragikus a néger sorsa. Csaknem 12 millióan vannak és tulajdon nélkül mondhatom, hogy minden üsdik amerikai valamennyi embert jogtól meg van fosztva.

A newyorkiak szívesen hangsúlyozzák Észak szabadelvűségét: „Ösünk harcoltak a rabszolgaság ellen.” A déli államok minden városában szobor hirdeti a déli hadsereg katonáinak emlékét, a legyőzött emléket, hiszen ebben a polgár háborúban, amely egész Amerikát megrázta, legyőzték a délieket.

Gyakran gondoltam mégis arra, hogy az emlékműveket nem a legyőzötteknek, hanem a győzteseknek állították. A Dél nemcsak megöri a rabszolgaság elveit, hanem még az Északot is sikerült bizonyos mértékig megfertőznie.

A dunai kérdés

Áll az „UTUNK” legújabb száma, ezuttal is gazdag és színvonalas tartalmának középpontjában. Bucsniki Jugoszláv publicista Budapesten elhangzott dunai programját a magyar negyvennyolcat: Kosuth, Murgu és Teleky László eszméit megidéző írás egészíti ki. Gaál Gábor, Móricz Zsigmond halála évfordulójáról emlékszik meg. Tartalmából még kiemelkedik a szerkesztőség felfhívása az aszálvsújtotta Székelyföld és Moldva megalgítása érdekében.

Íde kapcsolódik Kakassy Endre cikke is, aki a moldvai csángók helyzetével foglalkozik. Asztalos István és Horváth István a Sinfelvi búcsúról számolnak be szívesen. művészi írásokkal. Nagy István részletet közöl Budapesten megjelent ifjúsági regényéből Csermői Pál pedig remek novellával szerepel. Az orosz irodalmat B. Bank megrázó írása képviseli a „Háboru és Béke” egy példányának különös utjáról.

Külön ki kell emelnünk a magyar közönség előtt is ismerősvé Isaac Emil levelét a magyar és román írók mai magatartásáról. Garázda Péter Ekhója a magyar tudományos élet eseményeiről számol be egyénien és fordulatosan, míg Robotos Imre a magyar nép sorskérdéseit boncolgatja komoly hozzáértéssel.

Nagy érdeklődésre tarthat számot Aszódy János világpolitikai cikke, úgy szintén Rózler Viktornak a Kárpátok nyers nyágyincseinek feltárásáról szóló tudósítása is.

Költőink közül Kiss Jenő bizonyára nagy visszhangot keltő verssel szerepel. „Iris Transylvanica” címmel verset írt Tabéry Géza is, míg Jékely Zoltán sajátos szépségű költészetét méltóképpen képviseli a „Perseus”.

A tartalmában és külsejében egyre gazdagodó lap grafikai értékeit Gy. Szabó Béla, Szolnav Sándor és F. Ferenczy Julis nyújtják.

Kapható minden újságárúsnál.

Hirdessen a „Jövő”-ben

A FÖLD NEPE

A földművelésügyi minisztérium ismertette az őszi vetéstervet

250 jól felszerelt traktor áll készenlétben a gépközpontokban

A határban még mindig élénk az élet és az aratás és cséplés után most folyik a legfontosabb munka: a szántás és ugarolás. A föld új urai, akik lelkesen készülnek a demokráta uralom következő gazdasági évére, már most veszik meg a szükséges intézkedéseket az őszi vetésre. Az aradi Mezőgazdasági Kamara is alaposan felkészült az őszi kampányra. A Gépközpontnak 250 traktorja áll készen, felszerelten bőséges motorinával és fűtőanyagokkal és a jelentkezőknek bármikor rendelkezésére állanak. Nagyon fontos, hogy a gazdák barátkozzanak meg azzal a gondolat-tal, hogy traktorral dolgozzanak, mert a szántásnak ez a módja sokkalta gazdaságosabb és jobb, mint

a régi. Az aradi Mezőgazdasági Kamara hoz megérkezett már a földművelésügyi minisztériumtól a legújabb őszi vetési terv, amely az elmúlt év tapasztalatain épült fel. Tízvaly például az őszi búzára 125.000 hektár bevetése volt a terv, de csak 119.421 hektárt vetettek be valójában. Most a minisztérium 122.600 hektár bevetését vette tervébe. Tavaly őszi árpából 6000 hektár bevetése volt a terv, de csak 3700 hektárt vetettek be a megyében. A minisztérium ehhez alkalmazta az ideji tervet és csak 3500 hektárnak a bevetését irányozta elő az őszi árpából. Őszi rozsból csak 1300 és bükönyből 50 hektár vetését írta elő a földművelésügyi miniszte-

rium. Az őszi vetési tervek végösszege tehát 127.150 hektár lesz Arad megye területén. Sokat foglalkoztatja a megye állattartó gazdáit a takarmány hiány, ami Arad megyében közel sem olyan nagy, mint máshol. Mint más esztendőknél nálunk is a répát szecskával és szalmával adják majd az állatoknak, de ezt a fontos táplálékot különféle falevelekkel is lehet bővíteni. A falevél nagyon jó téli takarmány, ha meg van tisztítva és nem földes. A gyümölcsfák levelei majd mind nagyon alkalmasak az etetésre, de az akácleveleket különösen szeretik az állatok. Nagyon jó takarmány ezenkívül a rizsszalma is, amit Arad megye területén bőségesen be lehet szerezni.

bevezetését gazdálkodásunkba és a gazda javára nemcsak a termelési hasznot biztosítja, hanem az ennél még nagyobb és a kivitelnél mutatkozó kereskedelmi hasznot is. A Magyar Népi Szövetség gazdai bizottsága nagy súlyt helyez arra, hogy gazdáink számára biztosítsa azt a számottevő jövedelmet, mely a külföldön annyira keresett gyógynövények gyűjtéséből, termeléséből és értékesítéséből származik.

GROSZMUK JÓZSEF

Meghatározták a beszolgáltatandó tengerimennyiségeket

A megyei ellátási hivatal megkapta azt a határozatot, amelynek meg kell jelennie a hivatalos lapban és amely meghatározza a betakarítás után beszolgáltatandó kukoricamennyiségeket. A gyűjtőszerveknek ezeket a következő mennyiségeket 30 nappal a betakarítás után kell átadni.

Termelők 5 hektár bevetett föld után az 5-600 kőlos hektáronkénti termés 10 százalékát, a 6-800 hektáronkénti termésnél 20 százalékát és a 800 kőlos hektáronkénti termésen felül 30 százalékát. Termelők 5-20 hektár bevetett föld után fenti első csoportban 30 százalék, második csoportban 30 százalék, harmadik csoportban 40 százalék.

Azok a termelők, akik 20 hektárnál többel rendelkeznek teljes készletüket beadják, levonva belőle a vetőmag és a család élelmezési szükségletét.

Mentesek a beszolgáltatási kötelezettség alól a következők: Akiknek csak másfél hektár művelhető földjük van, valamint mindazon hadirokkantak, özvegyek és árvaak, akiknek kevesebb mint 3 hektár művelhető földjük van.

Mindazok, akik a meghatározott mennyiségeket nem szolgáltatják be az előírt határidőn belül, kizártnak az iparcikkek szétosztásából azonkívül a be nem szolgáltatott kukoricamennyiség értékének háromszorosát fizetik büntetés és illetékeként továbbá büntető eljárás indul ellenük.

Hatvan kőlóg terjedő tengeri mennyiségek szállítása minden formalfástól mentes.

Moldánbónt 100 métermázsza kukorica

A dnepropetrovszki kerületben fekvő „Vörös partizan” kolhoz vezetője, a Szólin díjas M.E. Ozernoj elhatározta, hogy az 1946-os évben hektáronként 150 métermázsza kukoricát fog termelni. Bár az időjárási viszonyok meglehetősen kedvezőtlenek voltak, a nagy terméseredmények mestere teljesítette ígéretét. Az első két napon másfél hektárról takarították be a termést és hektáronként 948 pud (15.168 kg.) kukorica volt az eredmény, ami katasztrális, Moldánbónt 100 métermázsának felel meg.

Kiterjesztik a munkástörvényeket a mezőgazdasági munkásokra is

BUKAREST. A mezőgazdasági, szakszervezetek szervező bizottsága, amely az Országos Szaktanács mellett működik, tanulmányozás alá vette a munkástörvényeknek a mezőgazdasági munkásokra való kiterjesztésének kérdését. Mint ismeretes, az 1939-es munkatörvény kiterjesztette a mezőgazdasági munkásokat, míg az új, felvett 1946. szeptember 6-án megjelent törvény úgy intézkedik, hogy a munka szerződésekből származó jogokat a mezőgazdasági munkásoknál is alkalmazni kell. Most kiterjesztik az egész törvénykezést a mezőgazdasági munkásokra.

Nézzünk szét alaposan a falu határában

Hogyan pótolhatjuk a szárazság okozta hiányokat

Lapokból olvashattuk, de rádióban is hallhattuk, hogy a szárazságsújtotta országrészek megsegítésére milyen nagy áldozatokat hoz a Greza kormány. Örömmel olvastuk azt is, hogy ezeket a vidékeket a beszolgáltatási kötelezettségek alól is mentesítik. A kormány minden erejével megsegíti földműves népiünket, de azért a falvak lakossága se várjon mindent kívülről. Nézzen szét minden földműves saját házatáján, kertjében, földjein és a határban, mert semminek sem szabad ebben az évben kárbeveszni. Össze kell gyűjteni a hagymát szárazságtól, kaporot, csombordot, tárkonyt, petrezselymet és pellerlevelet, mert ha ezt megszáritva és megszetörve sovány levesbe befőzzük, izletese éltel kapunk.

Ebben az évben szűkösen van a zsír és az olaj, még az olyan helyeken is, ahol kevesebbet pusztított a szárazság. Fontos ezért, hogy a kukoricát csirátlanítva használjuk fel, mivel két előnyhöz is hozzájárulunk: A kukorica csirájából is olajat lehet préselni és a csirátlanított kukoricaliszt nem keseredik és nem dohosodik. Kitiűző olajforráshoz jutunk hozzá akkor is, ha a bükkmagot összegyűjtjük. Hántolva, mint a napraforgó magot, asztali olajat préselhetünk belőle.

Tanácsos továbbá, hogy örömlünk megszáritott cukorrépaszeletet, amely sokféleképpen felhasználható és tápláló ételeket is nyerhetünk belőle.

Állattalományunk megmentésére gyűjtünk össze minden kukoricakörét, burgonya szárat, répalevelet és más gyomokat is. Lomblevélű erdőink zöldjét is gyűjtsük össze. A hegyi lovak még a tühegyű lenyő levelét is megeszik, amikor nincs más. Az idén feltétlenül begyűjtendő a vadgesztenye és a tölgyfák is. A tölgyfákat közvetlen, a gesztenyét pedig kifőzve, megszáradítva kesernyős, szanpanos izétől adhatjuk a sertéseknek. Az áztató lé mosdóhoz és mosásos is kitiűzően használható és megtakarítunk a szappant. A kifőzött és kiáztatott gesztenye és tölgyfák mindenféle állattal abrakként ehető, a tehénnél különösen növeli a tej zsírtartalmát.

A lombtakarmányt legkönnyebben hernyózó ollóval, vagy metsző ollóval vehetjük. Takarmányozásuk az akác lomb a legjobb. Egyenlő

a pillangóvirágnak szénájával. Az akác lombon kívül jó a fűzfa, cserfa, tölgyfa, bükkfa, gyertyánfa, mogyoró, de szükség esetén minden fának a lombja alkalmas.

A takarmányra alkalmas fiatal galyakat minél előbb gyűjtsük be

és vékony rétegekben, romlásmentesen szárítsuk, nehogy befülledjen és megfeketedjék.

Végül pedig tartsuk szemelőtt, hogy a jól eltervezett kukorica kór mindenkor egyenlő értékű a közepes minőségű szénával.

Felhívás

a magyar gazdatársadalomhoz

Felhívjuk magyar gazdatársadalmunk figyelmét, hogy új nemzedékünk csak úgy sajátíthatja el a modern gazdálkodás alapsmeretét, ha gazdasági iskoláinkat a legzártebb tömegben látogatják gazdasági iskoláinkat. A magyarság gazdasági életkédelme megkívánja ezt.

Most kezdődnek a beiratkozások gazdasági szakiskoláinkba, ha nem küldjétek a fiaitokat oda, a szakoktatás lehetőségét zárjátok el az új nemzedék előtt.

Gazdasági szakiskoláink a következő helyeken működnek:

Alsófokú felekezeti: Székelykeresztúr unitárius gazdasági iskola. Radnóti római katolikus gazdasági iskola. Csombord református gazdasági iskola. Kézdivásár, hely római katolikus gazdasági iskola. Csikszereada állami gazdasági iskola. Marosvásárhely közép fokú állami gazdasági tanintézet.

Jelentkezők a fenti iskolák igazgatóságával lépjenek érintkezésbe.

Termelő és értékesítő szövetkezetek

Előző cikkünkben foglalkoztunk a fogyasztási szövetkezetekkel, a gazdasági eszközök és gépek beszerzését végző szövetkezetekkel. Most a termelő és értékesítő szövetkezetekről kívánunk írni.

Ujabbban nagy érdeklődés mutatkozik gyógynövények iránt. A külföld keresi az ilyen árut és mivel ez az üzlet szép kereseti lehetőségeket ígér, ügynökök, kereskedők, stb. foglalkoznak vele. Bennünket ez a kérdés abból a szempontból érdekel, miképpen lenne lehetséges ezt gazdáink javára hasznosítani.

A gyógynövények tervszerű termelése, gyűjtése és kivitele nagy fontosságú népünk gazdasági fejlődésére és gyarapodására szempontjából. De ez az akció csak akkor lehet teljesen eredményes, ha az értékesítést nemcsak a gyűjtést, illetve a termelést várják el, hanem önmaguk honosították le az értékesítést is. Elképzelhetetlen, hogy mind eme műveleteket a termelők egymástól függetlenül, saját maguk végezzék el. Itt lép tehát előtérbe a szövetkezés elengedhetetlen szükségessége és nagy jelentősége.

Erre a célra meggyéknél, később

pedig szükség szerint körzetenként kell megállapítanunk a termelő és értékesítő szövetkezetek. Ennek hivatása a nagy külföldi világcégekkel az összeköttetést kiépíteni, ezekkel a világcégekkel termelési szerződéseket kötni, előre meghatározott mennyiségekre, illetve területekre, nemes valutákban meghatározott áron. A szövetkezet osztja fel tagjai közt, hogy a lekötött gyógynövényfeleslegekből ki milyen területeket vessen. A szövetkezet látja el szakszerű tanácsal, utasítással a gazdákat. Átveszi tőlük a termést és a szerződés módjaitnak megfelelően leszállítja a külföldi vevőnek. Mindezek a műveletek nagy szaktudást igényelnek, aminek csak egy megfelelően megérett szövetkezet tud eleget tenni. Ha viszont a szövetkezet ilyen magas színvonalu, jelentékeny hasznot biztosít tagjainak.

Csak néldaként ragadtuk ki a gyógynövény és a sok egyéb növény közül, mely számba jöhet a közös termelés és értékesítés szempontjából.

A szövetkezés tehát lehetővé teszi u, gazdaságos termelési ágak

Igy rabolták ki a németek Magyarországot

Megdöbbenő adatok a „német-magyar barátság” valódi jelentőségéről

(Idézet a Magyarországgal kötendő békeszerződés tervezetének 26. cikkéből):

Bár, amerikai és francia javaslat; Magyarország a maga és honosaj nevében ezenfelül lemond minden Németországgal és német honosokkal szemben az 1945 május 8-i állapot szerint fennálló követeléséről (ideértve a pénztartozásokat is, E lemondás kiterjed mindennemű, a háború folyamán felmerült kárra, vagy veszteségre vonatkozó igényre is.)

Magyarországnak természetesen vannak követelnie Németországtól. Hogyne lennének, amikor a kereskedelmi és pénzügyi egyezményekben burkolt zsarolástól kezdve a közönséges fosztogatásig a németek minden lehetséges módon megkárosították az országot!

Rablás — szerződésekkel

A németek 1940 november 25-én valótárs egyezményt kényszerítettek Magyarországra. Eszerint a németek márka felárát 15 százalékkal fejemelték, a némes valuták (svájci frank, svéd korona stb.) felárát pedig 6 százalékkal csökkentették. Holott a német márka egyre romlott (hízen akkor Németország már 2 év óta háborúskodott) a némes valuták pedig értékükben növekedtek. Attól kezdve tehát a német-magyar fizetési forgalom a németek javára legalább 21 százalékgig hamis alapon bonyolódott le.

Pedig ez a forgalom igen nagyszámú volt. Magyarország élelmét és legjobb ipari termékeit a Harmadik Birodalomnak kényszerült eladni.

1942-ben 187, 1943-ban 1047 ezer méterháza búzát szállított. Ebben a két évben 828 ezer méterháza kukoricát, 96 ezer méterháza lucernát és löheret exportált Németországba, amit a takarmányhiányban szenvedő állattenyésztés nagyon megcsinylett volna, ha nem vitték volna el az állatokot is: 11 ezer lovat, 85 ezer sertést, 72 ezer szarvasmarhát.

A németek „ellentételként” az 5 háborújukra dolgozó magyar hadiparnak küldtek nversanyagot.

Uymódon 1941-től 1944-ig 4777 millió pengő értékben szállított Magyarország árut, 3394 millió értékben pedig a németek. Mjnthogy vételnél és eladásnál egyaránt 21 százalékkal becsapták az országot a rákényszerített valutaárfolyamokkal, pusztán ezen a télelen 1800 millió pengőt keresltek.

Az inflációt a németek szabadították Magyarországra

Féltékenként összeültek a német és magyar hatóságok, hogy megbeszéljék, milyen árut küld egyik ország a másiknak cserébe. A németek sohase tartották be a megállapodást; mindig kevesebbet küldtek. Ezzel szemben az elszámolás számla (Deutsche Verrechnungskasse) terhére fizették ki Magyarországgal saját kötelezettségeiket.

Magyarország fizette a sváb SS-katonák hozzátartozóit. Az országon keresztül utazó német katonák szállítási költségeire 340 millió márkát a német fizetnek (például az I. G. Farbenindustrie) ottani árkáinak fenntartására 100 millió márkát, az ott letelepedett Wehrmacht, SS, a Volksbund a Deutsche, Haus stb. kiadására 95 millió márkát költött az ország.

Uymódon a németek 1943 végén 380 millió márkátval adták Magyarországnak. Ez annyit is jelentett, hogy ha egy magyar cég 1943-ban árut szállított Németországba, akkor meg kellett várnia, amíg az akkor 580 millió márkás német

adósság Magyarországnak befolyik és csak azután kerülhetett sor árujának fizetésére. S mivel

egyelőre magyar üzem, vagy cég sem küldött volna Hitleréknek árut, az országra kényszerítették a Németországba irányuló export pénztelést.

Először a Nemzeti Bank nyújtott 85 millió márkát hitelt, később, hogy szépségflastrommal takarják az ügyet, újabb 300 millió márkát a magyar hitelintézetek kölcsönöztek — de ez a hitelt is a Nemzeti Bank bocsátotta a bankok rendelkezésére.

Mikor már ez a keret is kimerült a pénzügyminisztérium adott tovább hiteleket, amelyekhez a pénzi kincstári jegyekért a Nemzeti Banktól kapta; így csidították az inflációt.

A végén a pénzügyminisztérium megtette azt is, hogy 200 millió márkát egyszerűen megvásárolt a kereskedelmi minisztérium, a földmívelésügyi minisztérium és a MÁV részére —

háború után teljesítendő német áruszállításokra!

A Drezdener Bank érdekeltségénel ma is jóvá van írva 200 millió márkányi német árú — aminek követeléséről most le kellene mondan!

Rombolás... Kiűrés... Fosztogatás...

A németek felmérhetően károkat okoztak Magyarországnak. Magyarország nem akarja rájuk hárítani a háború 35 millió pengős összes terhet, sem 22 millió pengős közvetlen terhet. Nem követelik rájuk a nyilasok által okozott 2 milliárd pengős károsodást. De azt amit a legközvetlenebbül fosztogatással, gyújtogatással, hidrobombázással, géprombolásokkal, elszállításokkal okoztak; azokért kártérítést kér az ország.

Kártérítést kérnek a 158 millió pengőnyi értékért, amit az állatok elhajlásával, sertések lemészárlásával okoztak. A németek felelősek a bányák, a hajtógépek 57 százalékanak leszereléséért és szétzúzásáért.

A magyar gvársiparnak 338 millió pengős kárt okoztak a kisiparnak 106 milliót. A kereskedelemről egyszerűen elrobaltak 660 millió pengő értékű árut. A hidakért, utakért, amiket felrobbantottak; tartoznak Ezeknek

Ilyen módszerrel növelték a németek tartozásait, és adóssok maradtak 1.367 millió pengővel.

akkora összeggel, amely az akkori konjunktúránál, viszonyok mellett is a nemzeti jóvedelem egyharmadát tette ki.

1944 június 2-án Sztójay hábkormányával a németek megállapodást kötöttek; eszerint március 19-étől a megszállás napjától visszamenő hatállyal

Magyarország köteles ellegezni a német katonai alakulatok ott felmerülő összes költségeit; a Wehrmacht személt és dologi kiadásait, a németek által elfoglalt épületeket és felszereléseket a hadiszállásokat a német követelés és hatóságok kiadásait.

De nemcsak ezeket, hanem a „Magyarországon felállítandó fegyveres SS költségeit” — azaz a volksbundisták és nyilasok hazaszállítását — és a németek kívánására épített utak, repülőterek és erődítések költségeit is Magyarország, a magyar nép fizette.

Ezekért a katonai erővel kikényszerített kiadásokért 2000 millió márkával (mintegy 279 millió dollárral) tartoznak a németek.

a közvetlen károknak összege, négy milliárd 329 millió pengő; mintegy 339 millió dollár.

Az itt felsorolt összegek körülbelül 1500 millió dollárt tesznek ki. Ez mind tényleg fennálló tartozás, a legközvetlenebbül okozott károkat való követelés. Nem beszélve nagyon is jogos egyéb igényekről. Nem említve például azt, hogy Bacher SS Obersturmbannführer és csapatai kiűrés munkájukért milyen vagyont kaptak — többek között az erdélyi részről elszállított magyar értékek felől.

Nem beszélve arról, hogy Bajorországban és Ausztriában hivatalos kifutásra („Bezugschein”-re) osztották szét a magyar javakat. Nem beszélve arról a kárról, amit a fermelő berendezésekben és az infrastruktúra megteremtésével okoztak.

Míndezek a tények vezették a Szovjetuniót amikor az angol, amerikai és francia javaslat helyett a következő elöterjesztést tette.

A Neptunusz centennáriuma

1846 szeptember 23-án, tehát pontosan száz esztendővel ezelőtt, az emberi elme olyan diadalt aratott, amilyent még az eseményekben oly gazdag tudomány-történelem is alig tud felmutatni. Ezen a napon fedezték fel a Neptunusz bolygót és ez a felfedezés nemcsak azért figyelemre méltó, mert a csillagászati tudomány egyik legnagyobb diádala volt, hanem azért is, mivel utat nyitott a nagytávú lencsék tökéletesítésének, amelynek következménye volt a bakteriológiai kutatás napjainkig tartó nagyszerű fejlődése.

Már 1781-ben felfedezte Herschel londoni csillagász, hogy a nemrég megtalált Uránusz bolygó másképpen mozog, mint ahogy az égi törvények alapján köteleessége volna. Európa csillagászai meg akarták találni a jelenség okait, Leveffer párisi matematikus és Adams a cambridgei egyetem diákja is kutatni kezdtek az Uránusz rendellenességét és a centaurus gális erő törvényei alapján megállapították, hogy a Naptól negyvezert-

száz millió kilométer távolságra egy bolygónak kell lennie, amelynek pontosan meghatározott mozgási pályáját, sebességét és nagyságát. De megjelölték azt a pontot is, ahol az új bolygó található.

Megindult a messzeliutók és nagytávú lencsék tökéletesítése. Európa összes csillagászai a megjelölt pontra szögérték lánczóveket és 1846 szeptember 23-án a tudomány legyőzte az akadályokat Galilei, a berlini egyetem csillagásza, pontosan az előre jelzett helyen megtalálta a rendzavaró bolygót, amelyet Neptunusznak neveztek el.

Az imperialista háborúk dátumait hosszú évszázadok óta öröklítik meg a történelem-írók. Nem szabad megfeledkeznünk a fenti évfordulóról sem, amely arra kell hogy figyelmeztessen bennünket, hogy az emberi haladást a fejlődést jelentő tudományos felfedezések szolgálják, nem pedig a népek anyomatását, öldöklést, pusztulást hozó háborúk. (P. G.)

A Németországban, valamint a háborúban Németország oldalán résztvevő más országokban található a magyar tulajdonra bevezetett mindennemű megvonítás a jelen szerződés hatálybalépése után elfüledő. Magyarországnak foga van kényszerrel a vagyontulajdonosoktól a háború idején felvett költségek azonosossága megállapítására és amelyet Magyarországból 1945 január 20. óta erőszakkal vagy kényszerrel vettek el és most Németországban található.

A Szovjetunió tehát nem jomondást követel, hanem azt javasolja, hogy juttassák vissza a becsúszott mintegy 2 milliárd dollár értékű elhurcolt javakat.

Pilisiné

hazqérkezett

Kozmetikájában

ismét rendel

Piata Avram Iancu Szabadság tér 18. 2720

A Bolyai Tudomány Egyetem orvosi karának tájékoztatója

A Bolyai Tudományegyetem orvosi karának öszi vizsgaszaka október 1-25-ig tart. A vizsákra a dékán hivatalban kijárólag 21-30-ig lehet jelentkezni, a Bolyai Tudományegyetemre az 1945-46-1. tanévben beiratkozott hallgatóknak és pedig csak abban az esetben, ha a vizsgafárgyaknak megfelelő év valamenyif tárgyából az évvégi látamónást elnyerték és leckeönyvüket szabályszerűen lezárták. Azoknak a hallgatóknak, akik külföldi egyetemen hallgattak vizsákra való bocsátásért a tanfolyülethez kell folyamodniok. Az októberi vizsgaszakban kötelező a jelenkoros mfgden júniusban sikerrel le nem tett vizsákra.

Azok az I. éves hallgatók akik a júniusi és októberi vizsgaszakban 2 vagy több tárgyból elégtelen osztályzatot nyertek, további vizsákra nem bocsáthatók, s az orvosi karra többé be nem iratkozhatnak. Akik egy tárgyból nyertek elégtelen osztályzatot, december 1. és 13. között javító vizsákra bocsátátnak. A decemberi javító vizsákra a jelenkoros kfsárólag november 15. és 25. között tfrténki. Aki a decemberi javító vizságn is elégtelen osztályzatot kap, a kar hallgatója többé nem lehet. Azok a II-V. éves hallgatók, akik a június és októberi vizsgaszakban két vagy több tárgyból elégtelen osztályzatot nyertek, ismétlésként kötelesek a megfelelő évfolyamra beiratkozni. Aki egy tárgyból nyer elégtelen osztályzatot, november 15. és 25. között jelentkezhetik a december 1. és 15. között tartandó javító vizsákra. Ha ennek osztályzata is elégtelen lenne, az évet az ifletőnek újból kell hallgatnia és minden tárgyból újból kell vizsgáznia. Évfolyamot ismétlení csak egyszer lehet. A VI. évfolyam új tárgyaiba ugyanazok a szabályok stlanak mint a II-V. évfolyam tárgyaiba.

Más romániai egyetemről átrfarkozó hallgató csak abban az esetben vehető fel, magacobb évfolyamra, ha kötelező vizsgáit letette azon az egyetemen, amelynek hallgatója volt. Ezek csak olyan hiányzó vizsák lehetnek, le a Bolyai Egyetemen, amely nem kötelező az egyetemen, amelyről átrfarkoznak.

A Magyar Népi Szövetség rendezésében szeptember 23-án, hétfő este 6.30 órakor

a MINORITA KULTURHÁZBAN

FELEKI RUDOLF

énekhangverseny Zongorán kíséri

Dr. Czettelné Salgó Piroksa

AMTE drukker-autók Temesvárra 12 órakor indulnak a Fehér Ke- resztől. Még ma lehet jelentkezni

Őszi és téli férfi szövetek

nagy választékban
Gyapjú

Vatelin érkezett I. Motiu

dívatáruháza Arad, telefon 22-48. 2748

M.N.S.Z. Kireb

Kétfő reggel az MNSz. választási bizottságának gyűlése

Felkérjük az MNSz képviselő jelöltek, a megyei és városi választási bizottságokat, valamint a városi kerületi választási bizottságok tagjait és a választási irodák vezetőit, hogy szeptember 23-án, hétfőn reggel 9 órakor jelenjenek meg a választási bizottság gyűlésén Aradon, a központi székházban: Iosif Vulcan ucca 12. A gyűlésen részt vesz dr. Csákány Béla, a magyar listavezető képviselő-jelöltje is, aki fontos választási ügyeket akar a bizottság tagjai val megbeszélni.

— AZ MNSZ SÁJTÓ- ÉS PROPAGÁNDABIZOTTSÁGA szombaton délután 5 órakor tart ülést a központi székházban. Felkérjük a kerületi szakfelelősöket, hogy az ülésen, mely pontosan 5 órakor kezdődik, okvetlenül jelenjenek meg.

— SZOMBATON ESTE 7 ÓRÁKOR DISZNÓTOROS SZÜRETI MULATSÁGOT RENDEZ AZ MNSZ HARMADIK KERÜLETE a Sziklay féle tánciskolában. Mindenkit szeretettel vár a rendezőség. A bevétel választási alapra megy.

— A MNSZ MEGYEI SZERVEZETÉNEK FÉLHÍVÁSA! Tisztelttel kérjük megyei szervezeteinket, hogy a hátralékos július-augusztusi tagdíjakat.

— AZ MNSZ I. KERÜLETI IFJUSÁGA MŰSOROS DÉLUTÁNT rendez a Kultúr. palotában vasárnap délután 5 órai kezdettel amelyre mindenkit szeretettel elvárunk.

— AZ MNSZ MOSÓCZI-TELEPI TAGOZATA ismét megkezdte a tavasszal olyan jól bevált vasárnap délutáni kultúrelőadást, sajtó amelyeken az aktuális problémákat és megvitálgatják. A vezetőség kéri a férfiak és ifjúság tagokat, hogy vasárnap délután 5 órakor minél nagyobb számban jelenjenek meg a V. Páruha-ucca 26 számú színházban, ahol érdeklődőket is szívesen látnak.

A gyoroki MNSz.

szeptember 22-én

szüreti hálát rendez

Aradon, a központi székházban, 2742

Czeizler Hermann és Czeizler Hermanné sirkőaválása

szeptember 22-én délelőtt fél 10 órakor lesz a rész. neológ temetőben. 2747

Kegyeletteljes ünnepséggel hódol vasárnap a demokrácia az Ujradon legyilkolt két anti- fasiszta harcos emlékének

Vasárnap délután az aradmegyei demokrácia kegyeletes ünnepség keretében hódol a vértanú halált halt Schmelzer Jakab és Schmelzer János, a német antifasiszta emlékének. Schmelzer Jakab, aki Schöndorfban született, húszéves korában kiment Németországba és ott alapított családot is. Schmelzer együtt dolgozott Eberttel, a weimari Németország szociálistja elnökével egy hamburgi gyárban, később a Hitler uralomig a belső községtanács tagja volt a Kommunista Párt képviselőjében és még a Hitler-terror napjaiban is rendíthetetlen bátorsággal hirdette a fasiszmus végzetes voltát. Emiatt internálák és végigszervezték az oranjenbaum tábor minden borsalmát. Végül mint külföldi állampolgárt kitelepítették és hosszú kerítés utakon átvál. Schmelzer Já-

nossal visszaérkezett Romániába. Itt Ujradon telepedett le Schmelzer és bátran leplezte le a németországi állapotokat. Emiatt a fasiszták megfertőzték német lakosság részéről állandó üldözöttségben volt része az Antonescu-rendszer idején az itt tartózkodó Gestapónak is bevádolták. Tragédiája 1944 szeptemberében tel-sedett be amikor a hitlerista és horthysta csapatok nyolcnapos megszállása idején nem menekült el. Följelentették és az SS-banditák a kiszentesi kikötőben átvál. Schmelzer Jánossal együtt angponlították. A két Schmelzer mártírhalálój minden évben megemlékeznek és holnap, vasárnap kegyeletes ünnepség lesz az újrad-kiszentesi kikötőben a két hős kiállítású német antifasiszta emlékére.

Őszi divatujdonságok érkeztek

Textil A. B. C.

dívat és kelengye áruház

• ARAD, telefon 16-46

Magas színvonaluműsor az MNSz nők szerdai összejövetelén

Az MNSz nők szerdai délutáni műsorát ez alkalommal az első kerület adta. A magas színvonalu műsört Pálfyné vezette be és ő olvasta fel a politikai beszámolót. Rámutatott a párisi döntés eredetére, kiemelte Gheorghiu-Dej párisi nyilatkozatának fontosságát és a magyarság feladatait a mai helyzetben, az egyenjogúság megteremtéséért. Utána Oláh főtisztelendő fojtete ki szépen felolvasott beszédében, hogy Istent be kell vinni a családba, házasságba, gyermeknevelésbe, hogy a gyermek szülei támasza és hazájának hű, becsületes polgára lehessen.

A műsor Huber Károly „Kunok

ábrándja” című szerzeményével kezdődött, melyet zongorán és két hegedűn adtak elő: Kabdebó Marianne, Baranyi Bella és Zalay Sándor. A nevek többet mondanak minden diacseretnél. Esztergár Julia, zardai növendék Sik Sándor „A fészek” című költeményét adta elő kiváló tehetséggel. Befejezőként az egyetemisták közül Karczag Sándor tartott előadást a népi demokráciáról és népi irodalomról. Ismertette Szabó Dezső szerepét, részletesen taglalta Móricz Zsigmond munkásságát és számos mai verset olvasott fel. A közönség értékes gondolatokkal gazdagodva távozott.

Aranyozást és javítást vállalunk

Megrendeléseket a legmodernebb külföldi minták után készítünk

DAVID ékszerüzem

Arad, Eminescu u. 30.

2738

FEST TISZTIT

gyorsan, olcsón és pontosan

„IGIENA”

Episcopiei 35.

— A BŐRIPARI MUNKÁSOK SZAKSZERVEZETE vasárnap, szeptember 22-én délelőtt fél 10 órakor tartja még rendezési gyűlést a szakszervezet helyiségében.

URANIA

Előadások 3. 5. 7 és 9 órakor
A nagy szentvédelmek filmje,
JEAN GABIN, GABY
MORLAY és JEAN PIERRE
AUMONT minden idők legnagyobb szerelmi drámájában

VÉRZŐ SZÍVEK

Egy teljesen újszerű feldolgozás

— AZ EGÉSZSÉGÜGYI SZAKSZERVEZET ezton közli, hogy akik eddig közbejött akadályok miatt bál meghevőiket nem kapták kézhez, átvehetik azokat a Szakszervezet titkárságánál, Bul. Reg Ferdinand 6, ma este 7 óráig.

— AZ ARADI HIVATÁSOS HIRLAP-IRÓK SZAKSZERVEZETÉNEK TAGGYÜLÉSE. Az aradi Hivatásos Újság-írók Szakszervezete vasárnap, szeptember 22-én reggel 9 órakor a szervezet helyiségében taggyűlést tart. A tárgyszorozat fontosságára való tekintettel a tagok megjelenése kötelező.

— ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK. szeptember 21 szombat. Friedmann: Mária út 8. Niedermayer: Szerb palota. Szeptember 22. vasárnap: Kőr. páti: a Hegyaljai Villamos mellett. Dick: Marasesti-Episcopoulu sarok.

PRESA DEMOCRATA.

Apróhirdetés

- MEGBIZOTTUNK BUKARESTBE indul minden szerdán. Mindenfélre megbízást elvállalunk KEDD délután 6 óráig. OLYMPIKON utazási iroda. MONDIAL információs hivatal képviselője. ARAD. Bratianu-ucca 2-4. Telefon 20-49. 7658
- SEGÉDEKET jó fizetéssel és teljes el-látással felveszek. Sarbu cipész-mester. Curtici. 7860
- DUSAN faragott márvány mosdó, masszív, erős háló eladó. Boros, Kogalniceanu 37. Középső ablaknál kopogni. 7890
- BUTOR javítását, alakítását, fényvezé-sét, épület javítását vállalom. Blauduziei 12. 7915
- VESEK 1/2 lóerős elektromotorokat 220/380 Volt, 1200 fordulatszámmal. Ajánlatokat „Elektromotor” jellegre „Reclama”-ba. 7931
- KIFUTÓFIUT, vagy leányt azonnalra alkalmaz a Reclama hirdetőiroda. Str. Eminescu 4. 7932
- FRAKKÖLTÖNY, csaknem új, szabása minősége elsőrendű, eladó. Romul Veliciu 14. 7934
- ELVESZTEK Rosenfeld Alexandru irat-tai. Becsületes megtaláló jutalomért adja le „Blondei” rámanühelyben dr. Bovis (Ovár) ucca 6. 7931
- SZEKRÉNYEK, szublét, állótűkőr stb. eladó. Keresek írógépet hérbé. Al-kalmi irodai munkára tisztviselő fel-vétetik. Lakás-, fizethelyiség-, mű-helyközvetítés. Felvilágosítás reggel fél 9-ig és 2-3 órakor. Bul. Elisabeta 19. II. 14. Telefon 1881. 7933
- GYERMEKCIPOK, bakancs 32-36-g és angorakendők eladók. Str. Ciorgariu 14. 7921
- MAGÁNHAZ, 2 szobás Mosoczy-telepen Str. Sterca Sulufiu 5. dohánybevál-tás mellett, eladó 40 millióért. Trans-sylvania cég. Calea Suci 10. 7921
- ÖRÖKBE adnám 14 hónapos egészsé-ges fiugyermekemet. Str. Alexandru Gavra 4. 7918
- OSTYASÜTŐT keresek azonnalra. Dr. Suci 63 szám. 7923
- GYAKORLOTT nevelőnőt keresek. Ci-mekeket a kiadóba kérek. 7724
- POLIROZÓ leány (kezdő is) jó fizetés-sel felvétetik. Laborator dentar Pollák, Eminescu 28. 7929
- MAGÁNHAZ elfoglalható 1 szobás la-kással eladó. Str. Grivitei 4-2. 7923
- ÍVEGBALLONOKÁT oca 50 literest le-hetőleg fonóttat vesz „Comex”, Str. Bratianu 16. Telefon 21-26. 13-79
- ELADÓ esztergapad fecskéfarku, egy méteres, vasmegmunkálógépek, kézi-prés, dinamo, villamos pontthesztő. Str. Cantacuzino 52. 7927
- MENYASSZONYI ruhák, koszorúleány és magyar ruhák kikölcsönzése. Str. Goga 3. Színház mögött. 7925
- GYERMEK réz, vagy nikkal ágyat kere-sek megvételre. Cimeket szivességből Miorita cég, Bul. Regina Maria 8. 7922
- ELADÓ 42-es új cipő, vadomatuj télikabát, francia-magyar, ma-gyar-francia szótár, literes íve-gék. Érdeklődni: Romul Veliciu ucca 1 szám, (emeleten). 7937
- DIOFA toalett és éjjeliszekrény el-adó. Cim a kiadóban. 7934
- ELADÓK: 2 használt paplan, 38-as női cipők és himzett mellény. Str. Oncu 1. Megtekinthetők vasárnap délelőt PERFEKT vasalónót keres festőde Str. Miron Costi 17. Az állomásnál. 7917